

Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açıları ve Algıları Üzerine Bir Araştırma

Nurettin AYAZ¹

Murat YEŞİLTAŞ²

Fatih TÜRKMEN³

¹ Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Zile Dinçerler Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, TOKAT

² Cumhuriyet Üniversitesi, Cumhuriyet Meslek Yüksekokulu, SİVAS

³ Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Zile Dinçerler Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu, TOKAT

Özet

Türkiye’de alternatif turizmin bir türü olarak kırsal turizm, yeni bir pazar fırsatı olarak görülmekte ve geliştirilmesi öngörülmektedir. Bu süreçte her düzeydeki kişi veya kurumun kırsal turizme destek vermesi beklenmektedir. Turizm eğitimi veren kurumlar, turizm işletmelerine ve sektöre sağladığı insan kaynağı ile turizmin geleceğinin şekillenmesinde önemli bir rol üstlenebilecek önemli kuruluşlardır. Bu araştırmada kırsal turizm gelişim sürecine katkı sağlamak amacıyla, lisans ve önlisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin, kırsal turizme bakış açıları ve algıları incelenmiştir. Araştırma evrenini, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Zile Dinçerler Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulunda ve Cumhuriyet Üniversitesi Cumhuriyet Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği programında turizm eğitimi alan 256 öğrenci oluşturmuştur. Anket tekniğinin kullanıldığı araştırmada lisans ve önlisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizmi dinlenme, stresten uzaklaşma, heyecan, eğlence ve farklı yaşam tarzlarını öğrenme olarak algıladıkları saptanmıştır. Öğrenciler, kırsal turizmi, kültür ve çevreyi değerlendirme yönünde önemli bir araç olarak görürken, kırsal turizmle birlikte doğal çevrenin kirleneceği ve bozulacağı yönünde kaygılar taşıdıkları gözlemlenmiştir. Araştırmada öğrencilerin kendi işletmesinde olmak şartıyla kırsal turizmde çalışabilecekleri yönündeki beyanları, kırsal turizm gelişiminde dikkate alınması gereken önemli bir unsurdur.

Anahtar Kelimeler: Turizm eğitimi, kırsal turizm, bakış açısı, algı.

A Study on Perspectives and Perceptions of Tourism Students on Rural Tourism

Abstract

Rural tourism as a kind of alternative tourism in Turkey is seen as a new market opportunity and is projected to be developed. Within this period, it is expected that any individual or establishment at every level support tourism. Establishments offering tourism education are important foundations that might have a crucial role in shaping the future of tourism with human resource they provide for the tourism establishments and the sector. In this study, perspectives and perceptions of tourism students studying for an undergraduate or associate degree are analysed with the aim of making a contribution to the development of rural tourism. Population is composed of 256 students who are studying at Gaziosmanpaşa University Zile Dinçerler Tourism and Hotel Management College and Cumhuriyet University Cumhuriyet Vocational School Tourism and Hotel Management Department. In this study, in which the questionnaire technique is used, it is determined that tourism students studying for an undergraduate or associate degree perceive rural tourism as a vacation, getting away from stress, excitement, entertainment and learning different life-styles. It is observed that while students regard rural tourism as an important means to evaluate the culture and environment, they have concerns related to environmental pollution and disruption that might occur with rural tourism. In this study, students’ statements that they might work in the area of rural tourism on the condition that they work for their own establishments is a significant fact which must be taken into consideration for the development of rural tourism.

Key Words: Tourism education, rural tourism, perception, perspective.

1. GİRİŞ

Kırsal gelişim; “Sadece önemsiz bir olaylar zinciri mi? Yarıda bırakılan girişimler mi? Belirli nişlerle sınırlı kalmaya mahkûm deneyimler mi? Tarımının yaşadığı geniş kapsamlı dönüşümün ve kent ve kırsal arasındaki ilişkilerin bir meyvesi mi? Yoksa siyasilerin ilham verdiği geçici hıçkırıklar mı?” (Van Der Ploeg vd., 2000: 405) şeklinde tartışmalarının yaşandığı karmaşık süreçte kırsal yörelerin gelişimine yönelik bilimsel araştırmalar ve uygulama çalışmaları önem arz eder hale gelmiştir. Bu süreçte, kırsal alanlarda yaşayan çiftçilerin, ormancuların, balıkçıların ve madencilerin faaliyetlerine turizmi de ekleyerek, ekonomik ve sosyo-kültürel yönden geliştirilmelerini öngören “kırsal turizm yaklaşımı” son dönemlerde ön plana çıkan önemli yaklaşımlardan biri

haline gelmiştir (Olalı ve Timur, 1988; Lane, 1994; Bal, 1995; Momsen, 2000; Kokkranikal ve Baum, 2002; Ribeiro ve Marques, 2002; Soykan, 2003; Holland vd., 2003; Akça vd., 2004; Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, 2008).

Bu düşünceden hareketle alternatif turizmin bir çeşidi ve kırsal kalkınmanın önemli bir aracı olarak görülen kırsal turizm yaklaşımına, gelişim sürecinde katkı sağlamak düşüncesiyle bu araştırma hazırlanmıştır. Araştırmada, önlisans ve lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin, kırsal turizme bakış açıları ve algıları incelenmiştir. Araştırmada önlisans ve lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilere anket uygulanmış, elde edilen bulgular yardımıyla bazı sonuçlara ulaşılmış ve bu sonuçlardan hareketle çeşitli öneriler sunulmuştur.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde araştırmanın temel kavramları olan turizm eğitimi ve kırsal turizm konularına ilişkin literatür bilgilerine yer verilmektedir.

2.1. Turizm Eğitimi

Tüm gelişmiş ülkelerin öncelikleri arasında sektörlerin istek ve ihtiyaçlarına duyarlı bir mesleki ve teknik öğretim sisteminin kurulması ve mevcut sistemin bu yönde geliştirilmesinin öngörüldüğü bir ortamda yoğun işgücü ve sınırlı otomasyon kullanımı gerektiren turizmin güçlü bir sektör olabilmesi için turizm eğitimine önem verilmelidir (Ünlüöner, 2004: 109-110). Bu kapsamda turizm eğitiminin etkililiğini sorgulamak ve kapasitesini geliştirmek için yapılacak bilimsel araştırmalar oldukça önem arz etmektedir.

Literatürde turizm eğitimi; turizm olay ve ekonomisinin halka öğretilmesi, turizm kaynaklarının koruma bilincinin geliştirilmesi, turiste karşı eşit ve dürüst hizmet etmede etik davranışların geliştirilmesi ve turizm sektöründe iş görececek bilgili ve kalifiye işgören ve yöneticilerin yetiştirilmesine yönelik amaçların başarılmasına yönelik faaliyetler olarak ifade edilmektedir (Kızılırmak, 2000; Sezgin, 2001; Ünlüöner, 2004).

Bu faaliyetlerin başarılması doğrultusunda Türkiye’de mesleki turizm eğitimi; örgün eğitim ve yaygın eğitim faaliyetlerini kapsayan iki yönlü çalışmalarla sürdürülmektedir. Örgün turizm eğitimi; ortaöğretim, önlisans lisans, ve lisansüstü düzeylerde verilen eğitimleri kapsamaktadır. Yaygın eğitim faaliyetleri ise resmi ve özel kuruluşlar tarafından verilen kısa süreli mesleki kursları oluşturmaktadır.

Çağdaş turizmin gerektirdiği hizmet kalitesinin sağlanması ve sektörde istihdam edilen personelin genel mesleki formasyonun ve teknik düzeylerinin yüksek olması için turizmin sosyolojik boyutuna dikkat çekilmektedir (Timur, 1992: 47). Turizm eğitiminde öğrencilerin tutumlarını belirlemeye yönelik araştırmalar, durum belirleyici ve bilgi saptayıcı kaynaklar olarak değerlendirilmekte ve turizm sektörü için önemli sosyolojik araştırmalar olarak görülmektedir (Gürkan vd., 2010: 353).

Türkiye’de turizm eğitimine yönelik son dönem sosyolojik araştırmalar incelendiğinde istihdam, sektörel beklenti, sektörel kaygı ve staj uygulamalarına yönelik araştırmalara sıkça rastlanmaktadır (Pelit ve Güçer, 2006; Ehtiyar ve Üngüren, 2008; Erdem, 2010; Emir vd., 2010; Olcay ve Çelik, 2010). Bununla birlikte turizm öğrencilerinin alternatif turizm türlerine bakış açılarına yönelik bir araştırmaya rastlanmamaktadır. Oysaki ülkelerin turizm faaliyetlerini sezonluk olmaktan çıkarıp, tüm yıla yayma zorunluluğuna vurgu yapıldığı bir dönemde alternatif turizm geliştirilmesine yönelik çalışmaların gerekliliği tartışılmaz bir gerçektir. Turizm sektöründe geleceğin yöneticileri ve işgörenleri olarak

kabul edilen turizm öğrencilerin bakış açılarını dikkate almak, gelecekte sektörünün şekillenmesi ve çeşitlenmesi bakımından açısından önemli bir unsur olarak görülebilir.

2.2. Kırsal Turizm

Kırsal bölgelerin sosyo-ekonomik gelişimi içerisinde anahtar bir birleşen olarak görülen kırsal turizm, “kırsal çevrede sürdürülebilir işletmenin turist aktiviteleri” olarak tanımlanmaktadır. Kentsel yerleşimlerin dışında gelişmiş olma, geniş alanlarda küçük ölçekli üretim, kırsal doğal-kültürel kaynakları çeşitli şekillerde kullanma ve yerel gelişime, katkıda bulunma özellikleriyle kırsal turizm, alternatif turizmin önemli türü olarak gösterilmektedir (Torre ve Gutiérrez (2008: 114). Lane (1994: 9) kırsal turizmin sadece tarıma dayalı bir turizm türü olmadığı, aynı zamanda özel ilgi tatilleri ve eko turizm, yürüyüş, tırmanma ve binicilik tatilleri, macera, spor ve sağlık turizmi, avcılık ve balık avlama, eğitim seyahatleri, sanat ve tarih turizmi ve bazı bölgelerde etnik turizmi kapsadığını beyan etmektedir.

Tarımsal faaliyetlerin ve doğal alanların baskın olduğu yerlerde küçük ölçekli işletmelerde yürütülen kırsal turizmde turistik ürünü; kırsal çekim merkezleri, doğaya dayalı turizm, eko turizm turları, taşra kasabaları, kırsal tatil yerlerinde taşra tarzı konaklamalar, çitlik tatilleri, festivaller, etkinlikler ve tarım eğitimi oluşturabilir (<http://www.sillignakis.com>).

Kırsal turizm; kırdan kente göçü önleme, kadın istihdamı, yerel halkta girişimcilik ruhunun gelişimi, yerel ekonomilere girdi ve dinamizm kazandırılması, bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltma, yöre halkının tarımsal ürünlerinin değerlendirilmesi ve pazarlama olanaklarının artırılması ve kırsal kalkınmaya destek vermesi bakımından önemli bir güç olarak görülebilir. Aynı zamanda kırsal ve kentsel nüfus arasında etkileşimi teşvik eden önemli bir kalkınma aracıdır. Özellikle kırsal turizm yatırımları; tarihi binaların korunması ve köy festivalleri gibi geleneksel faaliyetlerin hayata döndürülmesinde potansiyel bir güç olarak görülmektedir. Son dönemlerde kıyılardaki turist yoğunluğunu azaltmaya dönük alternatif bir turizm çeşidi olarak ön plana çıkmaktadır (Olalı ve Timur, 1988; Lane, 1994; Momsen, 2000; Kokkranikal ve Baum, 2002; Ribeiro ve Marques, 2002; Soykan, 2003; Holland vd., 2003; Akça vd., 2004; Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, 2008).

Kırsal turizm büyüyen bir endüstridir. Kırsal turizmde çeşitlenme, kırsal bölgelerde kullanılan bir ekonomik gelişim stratejisi olarak gittikçe daha yaygın hale gelmektedir. Yaşam tarzındaki değişiklikler, harcanabilir gelir seviyesinin artması, araba sahibi olunması ve ikinci tatiller (hafta sonu tatili) kırsal turizm pazarının önemini ve gelişimini hızlandıracak nedenler olarak görülebilir. Özellikle, çiftliklerde verilen konaklama hizmetinin yaygınlaşması ve geleneksel tarzda ve kırsala ve geleneklere olan yeni ilgi göz önüne alınarak tasarlanan konukların yemeklerini kendilerinin hazırladığı

konaklama türlerinin yenileştirilmesi ve geliştirilmesiyle birlikte konaklama olanakları çeşitlenmiştir (Alexander ve McKenna, 1998; Oppermann, 1996).

Knowd (2001: 10) kırsal turizm ürünlerini; çekirdek ürünler (çiftlikte kalma, çiftlik tatili, kırsal manzaralar ve kırsal kültür), yardımcı ürünler (çeşitlendirilmiş kırsal aktiviteler, ağırlama hizmetleri, yiyecek ve diğer tarımsal ürünler, sanat ve el sanatları, turist yolları ve açık hava etkinlikleri) ve çoğaltılmış ürünler (kırsal turizmi teşvik eden ve destekleyen hükümet ve bölgesel programları dağıtım ağları) olmak üzere üç grupta değerlendirmiştir. Çekirdek ürünleri çiftçiler, ev sahipleri ve tur operatörleri ile yardımcı ürünleri genel halk ve turistler ile çoğaltılmış ürünleri ise turistlere doğrudan hizmet sağlamayan taraflarla ilişkilendirilmiştir.

Lesley, (2001: 148) kırsal bir turistik ürüne yönelik ürün, hizmet ve deneyimlerini canlı bir örnek perspektifinde Tablo 1 gösterilen şekilde özetlemiştir. Klasik bir kırsal ürüne yapılacak yeni eklenti faaliyetlerle modern tarzda, kabul görebilecek zenginleştirilmiş bir kırsal turistik ürünün elde edilebileceğine dikkat çekmiştir. Bu tarz ürünlerle kırsal turizmin daha çok turist çekebileceğine ve turizm gelirlerinin artabileceğine vurgu yapmışlardır.

Roya-Vela (2009: 1) çalışmasında kırsal turisti; “kırsal yerlere sadık, kırsal gezilerde tecrübe sahibi, akraba ve arkadaşlarının fikirlerini ana bilgi kaynağı olarak kullanan, yaşadığı ortamdan rahatlatma ve yeni yerler görme amacıyla uzaklaşma arzusuna güdülenen eğitimli yetişkinler” olarak tanımlamaktadır. Cai ve Li (2009: 752) kırsal turistlerin genel profilini Tablo 2’de gösterilen şekilde sıralamaktadır:

Park ve Yoon (2009: 103) rahatlatma, sosyalleşme, öğrenme, ailenin bir arada olması, yenilik ve heyecan olmak üzere kırsal turistlere yönelik altı motivasyon kaynağına dikkat çekmişlerdir. Bu motivasyon kaynaklarını Tablo 3’de gösterilen şekilde özetlemiştir.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırma, turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizme bakış açılarının ortaya konulması amacıyla planlanmıştır. Bu genel amaçla birlikte araştırmada alt amaç olarak şu sorulara da cevaplar aranmaktadır:

-Öğrenciler kırsal alanlara seyahat etmede hangi motivasyon kaynaklarını benimsemektedirler?

-Öğrenciler kırsal turizmde hangi faaliyetlere katılmak istiyorlar?

-Öğrencilerin kırsal turizm hakkındaki olumlu ve olumsuz düşünceleri nelerdir?

-Öğrencilerin kırsal turizm işletmelerinde çalışma konusunda düşünceleri nelerdir?

Araştırma lisans düzeyinde ve önlisans düzeyinde kırsal turizme bakış açısı geliştirmek bakımından durum saptayıcı bir araştırma niteliğindedir. Türkiye’de turizm eğitimi alan öğrencilerin alternatif turizm çeşitlerine yönelik bakış açılarını ortaya konulmasına

Tablo 1. Kırsal Turizmde Ürün, Hizmet ve Deneyim Çerçevesi

Ürün	-At arabasıyla Bulgar kırsalında nostaljik bir yolculuk
Hizmet	-Turistlerin konaklama yerinden alınması, -Bir piknik yemeği verilmesi, -İlgi çekici manzaralı kırsal yerlerde durulması, -Rehberli tur gezisi, -Konaklama yerine dönüş,
Deneyim	-Dönüş yolunda eşkıyaların yolu kesmesi, turistlerin kanun kaçakları tarafından kulübeye götürülmesi, burada kamp ateşinde etrafında yörede avlanan hayvanlardan oluşan bir yemek yenilmesi ve oyunlar oynanması. -19. ve 20. yüzyıllarda Bulgaristan hayatının zorlukları, keyifleri ve zevklerinin öğrenilmesi.

Kaynak: Lesley, 2001: 148

Tablo 2. Kırsal Turistlerin Genel Profili

Demografik	-Bayanlardan çok baylar, -Ailelerden veya çiftlerden daha çok bekar insanlar,
Sosyo-ekonomik	-Orta veya zengin zümrenin gerisinde, -Profesyonel veya ticari meslek grupları,
Motivasyon	-Doğa veya farklı kültür fırsatlarını öğrenmek ve incelemek, -Açık hava etkinliklerinde yer alma, -Barış ve dayanışma için arayış,
Beklenti	-Huzur ve sessizlik -Arkadaşça karşılama -Sıradan değişim, iyi yiyecek, eski evler -Hoş yürüyüş alanı, -Çiftlik aktivitelerine dahil olma, -Zamanı çiftçiler ve aileleriyle harcama,
Davranış	-Araştırma ve öğrenme aktiviteleri, -Açık hava etkinlikleri, -VRF (arkadaş ve akraba ziyareti), -7 günden kısa süreli konaklama,

Kaynak: Cai ve Li, 2009: 752

Tablo 3. Kırsal Turistlerin Motivasyon Faktörleri

Rahatlatma	-Dinlenme, -Yoğun iş yaşamından kaçış, -Sıradanlıktan uzaklaşma, -Günlük stresten uzaklaşma, -Fiziksel olarak aktif olma, -Evden uzakta kendini evinde hissetme, -Acele etmek zorunda olmama,
Sosyalleşme	-Başka insanlarla tanıdık bir yeri paylaşma, -Toplum bilincinin oluşturulması, -Benzer ilgi alanlarına sahip insanlarla tanışılması, -Arkadaşlarına toplumun tanınmayan yerlerini anlatma, -Tek başına seyahat edilse de kişisel güvenlik,
Öğrenme	-Yeni yerler keşif etmek, -Yeni farklı yaşam tarzlarını deneyimlemek, -Yeni şeyler öğrenmek, -Bilgiyi artırmak, -Tarihi sit alanlarına seyahat etmek,
Ailenin bir arada olması	-Çocukları için geleneksel kültürü yaşamak, -Aile olarak bir arada olmak, -Ailenin köklerinin geldiği yerleri görmek,
Yenilik	-Yalnızlığı yaşamak, -Lüksün tadını çıkarmak,
Heyecan	-Heyecan verici şeyler yapmak, -Aşırı heyecan yaşamak, -Eğlenmek ve eğlendirilmek,

Kaynak: Park ve Yoon, 2009: 103’den uyarlanmıştır.

dair ipuçlarının sağlanması açısından önemlidir. Turizm sektöründe önemli sorunlardan bir tanesi olan sektör ve eğitim kurumları arasında işbirliği çalışmalarının yetersizliğidir. Bu çalışma, turizm eğitimi alan lisans ve önlisans öğrencilerinin kırsal turizme yönelik bakış açılarının öğrenilmesi, alternatif turizm geliştirmeye yönelik çalışmalarda öğrencilerin gelişmelerin neresinde olduklarının belirlenmesi açısından da önem arz etmektedir. Çalışma sonuçlarının kırsal bölgelerde turizm gelişimine yönelik yaratıcı fikir ve faaliyetlerin gerçekleştirilmesi bakımından yol gösterici olması beklenmektedir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Zile Dinçerler Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulunda lisans düzeyinde turizm eğitimi gören 468 öğrenci ve Cumhuriyet Üniversitesi Cumhuriyet Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği önlisans programında önlisans düzeyinde turizm eğitimi gören 212 öğrenci olmak üzere, toplam 680 turizm eğitimi gören öğrenciden oluşmaktadır. Kabul edilebilir hata oranı %5 olmak üzere örneklem sayısı 246 öğrenci olarak hesaplanmıştır.

Bu doğrultuda 300 tane anket çoğaltılarak, 20 Mayıs-20 Haziran 2011 tarihlerinde turizm eğitimi öğrencilerine uygulanmıştır. Toplam 280 anketin geri dönüşü sağlanmıştır. Geri dönen anketler içerisinde bazılarının eksik ve hatalı kodlanması sonucu 24 anket değerlendirme dışı bırakılmış ve toplamda 256 anket geçerli kabul edilerek analize tabi tutulmuştur.

Araştırmada turizm eğitimi alan öğrencilere uygulanan anket dönüş sayıları Gaziosmanpaşa Üniversitesi Zile Dinçerler Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu 150 öğrenci ve Cumhuriyet Üniversitesi Cumhuriyet Meslek Yüksekokulu Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı 106 öğrenci olmuştur.

3.3. Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada veri toplamak amacıyla anket tekniğinden yararlanılmıştır. Verilerin toplanması amacıyla iki sayfa ve beş bölüm olarak düzenlenen bir anket formu oluşturulmuştur.

Soru formunun ilk bölümünde turizm eğitimi alan öğrencilerin demografik özellikleri ile ilgili dört tanımlayıcı soru sorulmuştur. Bu bölümdeki sorular ile turizm eğitimi alan öğrencilerin cinsiyet, mezun olacağı eğitim kurumu, sınıfı ve ikamet bölgesi ile ilgili bilgilere ulaşılması amaçlanmıştır.

İkinci bölümde; kırsal alanlara seyahat etmede etkili olan motivasyon kaynaklarını belirlemeye yönelik 25 soruluk bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçekte yer alan ifadelerin belirlenmesinde literatürdeki Kastenholz ve arkadaşları (1999) ve Park ve Yoon (2009) tarafından yapılan çalışmalardan yararlanılmıştır.

Üçüncü bölümde; turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal alanlarda katılmak istedikleri aktiviteleri belirlemeye yönelik 25 soruluk ölçek kullanılmıştır. Ölçekte yer alan ifadelerin belirlenmesinde Roberts ve Hall (2001) tarafından yapılan çalışmadan faydalanılmıştır.

Dördüncü bölümde; 15 soru ile turizm eğitimi alan öğrencilerin beş aralıklı ölçekle (1=kesinlikle katılmıyorum-5=kesinlikle katılıyorum), kırsal turizme bakış açıları değerlendirilmiştir. Bu bölümdeki ölçek sorularının belirlenmesinde Wang ve Pfister (2008) ile Park ve Yoon (2009) literatür çalışmaları kullanılmıştır.

Anketin son bölümünde ise turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal bölgelerde çalışma niyetlerini ölçmeye yönelik 4 sorudan oluşan bir ölçek kullanılmıştır. İlgili ölçekte “kendi işimin patronu olarak çalışmak isterim”, “yönetici olarak çalışmak isterim”, “işgören olarak çalışmak isterim” ve “çalışmayı düşünmem” yargılarına cevap vermeleri istenilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırma verileri bilgisayar ortamına kaydedilmiş ve araştırmanın amacına uygun istatistik veri çözümleme teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Turizm eğitimi alan öğrencilerin demografik özellikleri, kırsal alanlara seyahat etmede etkili olan motivasyon kaynakları ve turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal alanlarda katılmak istedikleri aktivitelerin belirlenmesinde yüzde-frekans dağılımları incelenmiştir.

Turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizme bakış açılarının belirlenmesinde faktör analizi, güvenilirlik analizi, standart sapma ve aritmetik ortalama değerleri ve yüzde-frekans dağılımları kullanılmıştır.

Öğrencilerin kırsal turizme bakış açılarının cinsiyet, ikamet bölgesi ve eğitim programları açısından farklılık gösterip göstermediği t-testi ile belirlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca öğrencilerin kırsal turizm sektöründe çalışmaya yönelik beklentileri, yüzde-frekans analizi, One Way Anova Testi (kırsal turizme yönelik bakış açılarının olumlu ve olumsuz boyutların karşılaştırılması) ve farklılıkların kaynaklarının belirlenmesinde Tukey testinden yararlanılmıştır.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

Araştırma kapsamında yer alan turizm eğitimi öğrencilerinin demografik özelliklerine ilişkin tanımlayıcı bilgiler Tablo 1’de verilmiştir. Buna göre turizm eğitimi alan öğrencilerin %74,2’sini baylar oluştururken %25,8’ini bayanlar oluşturmaktadır.

Eğitim gördüğü program bazında öğrencilerin %58,6’ı lisans, %41,4’ü önlisans düzeyinde turizm eğitimi almaktadır.

Öğrencilerin %18’i 1. sınıf, %51,6’sı 2.sınıf, %18,7’si 3.sınıf, %11,7’si 4.sınıfta öğrenim görmektedirler.

İkamet ettikleri bölge açısından öğrencilerin %81,3’ü kırsal bölgede, %18,8’de kentsel bölgede ikamet eden

Tablo 4. Ankete Katılan Turizm Eğitimi Öğrencilerinin Genel Karakteristik Özellikleri

Değişkenler	Frekans	Yüzde
Cinsiyet		
Bay	190	74,2
Bayan	66	25,8
Turizm Eğitim Programı		
Lisans	150	58,6
Önlisans	106	41,4
Sınıf		
1. Sınıf	46	18,0
2. Sınıf	132	51,6
3. Sınıf	48	18,7
4. Sınıf	30	11,7
İkamet Bölgesi		
Kırsal	208	81,3
Kentsel	48	18,8

N=256

bireylerden oluşmaktadır. Kırsal bölgelerde yaşayan ve kırsalı yakından tanıyan öğrencilerin çoğunlukta olması, analiz sonuçlarının güvenilirliğini artırıcı önemli bir unsur olarak kabul edilmiştir.

Turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizme yönelik motivasyon algılarına yönelik bulgular Tablo 5’de verilmiştir. İlk üç motivasyon kaynağına bakıldığında öğrenciler kırsal turizmi; dinlenme, günlük stresten uzaklaşma ve yeni yerler keşfetmek olarak algılamaktadırlar. Bu algıları; yeni şeyler öğrenmek, heyecan verici şeyler yapmak, yoğun iş yaşamından kaçış, tarihi sit alanlarına seyahat ve farklı yaşam tarzlarını deneyimleme ifadeleri izlemektedir. Öğrencilerin kırsal turizme yönelik en düşük motivasyon algıları ise lüksün tadını çıkarma, aşırı heyecan yaşamak ve kendini evinde hissetme ifadeleri yer almıştır.

Turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizmde katılmayı düşündükleri faaliyetler Tablo 6’de verilmiştir. İlk üç sırada olmak üzere, öğrenciler kırsal turizmde; yürüyüş, spor aktivitelerine katılma ve balık avlama aktivitelerine katılmayı istemektedirler. Bu faaliyetleri meyve toplamak, at binmek ve doğayı seyretmek izlemektedir. Öğrencilerin kırsal turizmde en düşük oranda katılmak istedikleri aktiviteler ise; çevre temizliği yapmak, güneş banyosu yapmak ve mineral toplamak şeklinde sıralanmıştır.

Tablo 5. Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Yönelik Motivasyon Algıları

Motivasyon Faktörü	Frekans	Yüzde
Dinlenme	236	92,2
Günlük stresten uzaklaşma	190	74,2
Yeni yerler keşif etmek	178	69,5
Yeni şeyler öğrenmek	150	58,6
Heyecan verici şeyler yapmak	150	58,6
Yoğun iş yaşamından kaçış	148	57,8
Tarihi sit alanlarına seyahat etmek	148	57,8
Farklı yaşam tarzlarını deneyimlemek	142	55,5
Eğlenmek ve eğlendirilmek	138	53,9
Sıradanlıktan uzaklaşma	128	50
Aile olarak bir arada olmak	114	44,5
Arkadaşlara toplumun tanınmayan yerlerini anlatma	98	38,3
Bilgiyi artırmak	96	37,5
Fiziksel olarak aktif olma	92	35,9
Ailenin köklerinin geldiği yerleri görmek	92	35,9
Benzer ilgi alanlarına sahip insanlarla tanışılması	92	35,9
Yalnızlığı yaşamak	84	32,8
Acele etmek zorunda olmama	82	32
Başka insanlarla tanıdık bir yeri paylaşma	82	32
Çocuklar için geleneksel kültürü yaşamak	80	31,3
Toplum bilincinin oluşturulması	80	31,3
Tek başına seyahatte kişisel güvenlik	80	31,3
Kendini evinde hissetme	76	29,7
Aşırı heyecan yaşamak	66	25,8
Lüksün tadını çıkarma	34	13,3

N=256

Turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizmde bakış açılarının belirlenmesine yönelik ifadeler Tablo 7’de verilen şekilde faktör analizi ve güvenilirlik analize tabii tutulmuştur.

Tablo 6. Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizmde Katılmak İstedikleri Faaliyetler

Faaliyet Türü	Frekans	Yüzde
Yürüyüş	200	78,1
Spor aktiviteleri	186	72,7
Balık avlama	174	68
Meyve toplama	172	67,2
At binmek	172	67,2
Doğayı ve hayvanları seyretme	168	65,6
Sandala binmek	160	62,5
Bisiklete binme	160	62,5
Yüzme	132	51,6
Festivallere katılmak	118	46,1
Avcılık	116	45,3
Su motoruna binmek	112	43,8
Rehberli günübirlik gezilere katılmak	102	39,8
Kuş gözlemciliği	92	35,9
Şifalı bitkiler toplamak	90	35,2
Çiftlikte çalışmak	88	34,4
Su sörfü yapmak	86	33,6
Rüzgar sörfü yapmak	84	32,8
At arabasına binmek	84	32,8
Çiçek toplamak	78	30,5
Mantar toplamak	74	28,9
Doğal objeler (böcek, yumurta vb.) toplamak	62	24,2
Çevre temizliği yapmak	56	21,9
Güneş banyosu	54	21,1
Mineral toplamak	48	18,8

N=256

Bu kapsamda kırsal turizmde yönelik olumlu faktörler (Kırsal turizm, doğal çevreyi ve biyoçeşitliliği korur. Kırsal turizm, yeni iş imkanları yaratır. Kırsal turizm, yerel halkı kültür ve çevreyi değerlendirmeye teşvik eder. Kırsal turizm, yerel halkın yaşam standardını yükseltir. Kırsal turizm yeni turizm işletmeleri ile yerel ekonomiyi canlandırır ve çeşitlendirir. Kırsal turizm yerel ortaklıkları ve işbirliğini artırır. Kırsal turizm kadınlara yeni iş imkanları yaratır. Kırsal turizm tarihi yapıların korunmasını sağlar) ifadeleri olup, Cronbach α değeri %83,9 olarak bulunmuştur.

Kırsal turizmde yönelik olumsuz faktörler (Kırsal turizm, doğal çevrenin bozulmasına ve kirlenmesine neden olur. Kırsal turizm, kırsal bölgelerde sosyokültürel bozulmalara yol açar. Kırsal turizm, kırsal bölgelerde emlak fiyatlarını artırır. Kırsal turizm, kırsal yollarda trafik sıkışıklığına neden olur. Kırsal turizm, dışarıdan gelen zengin girişimciler tarafından kırsal bölgelerin sömürülmesine yol açar.) ifadeleri olup Cronbach α değeri %79,4 olarak bulunmuştur.

Kırsal turizmde yönelik olumlu ve olumsuz bakış açısına yönelik tüm ifadeler için Cronbach α değeri ise %78,6 olarak belirlenmiştir.

Tablo 8’de kırsal turizmde yönelik olumlu ve olumsuz faktörlerin dağılımları, ortalamaları ve standart sapmaları verilmiştir. Olumlu faktörler içerisinde en yüksek derecede ortalama değerine sahip olan ifadeler “kırsal turizm yeni turizm işletmeleri ile yerel ekonomiyi canlandırır ve çeşitlendirir” ve “kırsal turizm, yerel halkı kültür ve çevreyi değerlendirmeye teşvik eder” olmuştur. Olumsuz faktörler içerisinde ise en yüksek ortalama değere sahip ifade “kırsal turizm, kırsal bölgelerde emlak fiyatlarını artırır” ve “kırsal turizm, dışarıdan gelen zengin girişimciler tarafından kırsal bölgelerin sömürülmesine yol açar” ifadeleri olmuştur. Kırsal turizmde yönelik olumlu ve olumsuz faktörler için en çok “kısmen katılıyorum” seçeneğinin çoğunlukta olması kırsal turizmin yeterince bilinmediği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 9’da cinsiyetlere, ikamet bölgesine ve turizm eğitim programı açısından olumlu ve olumsuz boyutlar t-testi yardımı ile karşılaştırılmıştır. Tabloya göre cinsiyetler açısından olumsuz boyutta anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Ortalamalardan da anlaşılacağı üzere bayan katılımcılar çevrenin olumsuz etkileneneğine daha az katılırken, bay katılımcılar doğal çevrenin bozulması konusunda daha fazla kaygı taşımaktadırlar. İlgili tabloda ikamet bölgesi ve eğitim programı açısından olumlu ve olumsuz görüşler arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Tablo 10’da Turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizm sektöründe çalışmaya yönelik düşüncelerine ilişkin yüzde-frekans dağılımları yer almaktadır. Çalışma düşünceleri sırasıyla “Kendi İşimin patronu olmak üzere çalışmak isterim. Kırsal bir turizm işletmesinde yönetici olarak çalışmak isterim. Kırsal bir turizm işletmesinde çalışmayı istemem. Kırsal bir turizm işletmesinde işgören olarak çalışmak isterim” şeklindedir. Bu ifadeler içerisinde turizm eğitimi alan öğrenciler %48,4 oranı ile kırsal turizm işletmelerinde kendi işlerinin patronu olarak çalışmak istemektedirler. Öğrencilerin %25’i yönetici, %9,8’i işgören olarak kırsal turizm sektöründe çalışma niyeti taşımaktadırlar. %16’lık bir öğrenci dilimi kırsal turizm sektöründe çalışmak istemektedir.

Tablo 11’de yapılan analiz sonuçlarına göre, kırsal turizmde yönelik olumsuz bakış açıları ile çalışma düşünceleri arasında 0,05 anlamlılık düzeyinde farklılık göstermektedir ($p<0,05$). Tablo 11’deki veriler

Tablo 7. Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açıklarına Yönelik Faktör Analizi

Faktör	Ortalama	Standart Sapma	Faktör Yüklü	Cronbach α
Kırsal Turizm-Olumlu Faktörler				0,839
Kırsal turizm, doğal çevreyi ve biyoçeşitliliği korur.	3,60	12,165	0,691	
Kırsal turizm, yeni iş imkanları yaratır.	3,72	0,9533	0,754	
Kırsal turizm, yerel halkı kültür ve çevreyi değerlendirmeye teşvik eder.	3,88	0,9990	0,781	
Kırsal turizm, yerel halkın yaşam standardını yükseltir.	3,59	10,443	0,702	
Kırsal turizm yeni turizm işletmeleri ile yerel ekonomiyi canlandırır ve çeşitlendirir.	3,91	11,134	0,765	
Kırsal turizm yerel ortaklıkları ve işbirliğini artırır.	3,46	10,167	0,593	
Kırsal turizm kadınlara yeni iş imkanları yaratır.	3,29	11,072	0,559	
Kırsal turizm tarihi yapıların korunmasını sağlar	3,39	10,571	0,554	
Kırsal Turizm-Olumsuz Faktörler				0,794
Kırsal turizm, doğal çevrenin bozulmasına ve kirlenmesine neden olur.	3,05	12,481	0,754	
Kırsal turizm, kırsal bölgelerde sosyokültürel bozulmalara yol açar.	3,06	11,185	0,776	
Kırsal turizm, kırsal bölgelerde emlak fiyatlarını artırır.	3,25	12,587	0,635	
Kırsal turizm, kırsal yollarda trafik sıkışıklığına neden olur.	2,98	12,334	0,699	
Kırsal turizm, dışarıdan gelen zengin girişimciler tarafından kırsal bölgelerin sömürülmesine yol açar.	3,22	12,403	0,677	
Toplam Cronbach's α				0,786

p<0,05

Tablo 8. Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açıklarına Yönelik Bulgular

Faktör	Ort.	Standart Sapma	1	2	3	4	5	
			f %	f %	f %	f %	f %	
Olumlu	Kırsal turizm, doğal çevreyi ve biyo-çeşitliliği korur.	3,60	12,165	16 6,3	36 14,1	56 21,9	74 28,9	74 28,9
	Kırsal turizm, kırsalda yaşayanlara yeni iş imkanları yaratır.	3,72	0,9533	6 2,3	22 8,6	60 23,4	118 46,1	50 19,5
	Kırsal turizm, yerel halkı kültür ve çevreyi değerlendirmeye teşvik eder.	3,88	0,9990	4 1,6	26 10,2	42 16,4	108 42,2	76 29,7
	Kırsal turizm, yerel halkın yaşam standardını yükseltir.	3,59	10,443	8 3,1	34 13,3	64 25,0	100 39,1	50 19,5
	Kırsal turizm yeni turizm işletmeleri ile yerel ekonomiyi canlandırır ve çeşitlendirir.	3,91	11,134	10 3,9	22 8,6	44 17,2	84 32,8	96 37,5
	Kırsal turizm yerel ortaklıkları ve işbirliğini artırır.	3,46	10,167	12 4,7	26 10,2	88 34,4	92 35,9	38 14,8
	Kırsal turizm kadınlara yeni iş imkanları yaratır.	3,39	10,571	20 7,8	30 11,7	102 39,8	64 25,0	40 15,6
	Kırsal turizm tarihi yapıların korunmasını sağlar	3,05	12,481	12 4,7	38 14,8	82 32,0	86 33,6	38 14,8
Olumsuz	Kırsal turizm, doğal çevrenin bozulmasına ve kirlenmesine neden olur.	3,05	12,481	40 15,6	36 14,1	86 33,6	58 22,7	36 14,1
	Kırsal turizm, kırsal bölgelerde sosyokültürel bozulmalara yol açar.	3,06	11,185	30 11,7	32 12,5	116 45,3	48 18,8	30 11,7
	Kırsal turizm, kırsal bölgelerde emlak fiyatlarını artırır.	3,25	12,587	26 10,2	52 20,3	58 22,7	72 28,1	48 18,8
	Kırsal turizm, kırsal yollarda trafik sıkışıklığına neden olur.	2,98	12,334	38 14,8	48 18,8	84 32,8	52 20,3	34 13,3
	Kırsal turizm, dışarıdan gelen zengin girişimciler tarafından kırsal bölgelerin sömürülmesine yol açar.	3,22	12,403	28 10,9	40 15,6	85 33,2	53 20,7	50 19,5

N=256, 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kısmen Katılıyorum, 4=Katılıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 9. Katılımcıların Kırsal Turizme Yönelik Olumlu ve Olumsuz Görüşlerine İlişkin t Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	Kırsal Turizme Bakış Açısı	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Cinsiyet	Bay	Olumlu	190	3,59	0,7136	-0,251	0,802
	Bayan		66	3,62	0,7881	-0,239	0,811
	Bay	Olumsuz	190	3,23	0,8965	3,502	0,001*
	Bayan		66	2,78	0,8578	3,578	0,001*
İkamet Bölgesi	Kırsal	Olumlu	208	3,66	0,6936	2,556	0,011
	Kentsel		48	3,36	0,8457	2,260	0,027
	Kırsal	Olumsuz	208	3,13	0,8934	0,498	0,619
	Kentsel		48	3,05	0,9666	0,474	0,637
Turizm Eğitim Programı	Lisans	Olumlu	150	3,58	0,7462	-0,445	0,657
	Önlisans		106	3,62	0,7142	-0,448	0,654
	Lisans	Olumsuz	150	3,21	0,9278	2,089	0,038
	Önlisans		106	2,97	0,8593	2,117	0,035

p<0,05

Tablo 10. Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizm Sektöründe Çalışma Düşünceleri

Çalışma Düşüncesi	Frekans	Yüzde
Kendi işimin patronu olmak üzere çalışmak isterim	124	48,4
Kırsal bir turizm işletmesinde yönetici olarak çalışmak isterim	66	25,8
Kırsal bir turizm işletmesinde işgören olarak çalışmak isterim	25	9,8
Kırsal bir turizm işletmesinde çalışmayı istemem.	41	16,0

N=256

incelendiğinde öğrencilerin kırsal turizmde çalışma düşünceleri ile kırsal turizme bakış açılarının olumsuz boyutu arasında fark bulunmuştur. Bulunan farklılık “kendi işinin patronu olmak isteyenlerle, kırsal turizmde yönetici olarak çalışmak isteyenler arasında ve kırsal turizmde yönetici olarak çalışmak isteyenler ile kırsal turizmde işgören olarak çalışmak isteyenler arasında gözlemlenmiştir.

Bu farklılıkların hangi düşünceden kaynaklandığını göstermek için çoklu karşılaştırma testi (Tukey) yapılmıştır. Tukey testi sonuçları Tablo’12’de verilmiştir. Bu sonuçlardan yola çıkarak kırsal turizmde işgören olarak çalışmak isteyenler ve kendi işinin patronu olmak isteyenler, kırsal turizmde yönetici olarak çalışmak isteyenlere göre daha fazla kaygı taşımaktadırlar.

Tablo 11. Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Kırsal Turizme Bakış Açıları ve Çalışma Düşüncelerine İlişkin Anova Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	Kırsal Turizm Bakış Açısı	N	Ort.	Standart Sapma	F	p
Çalışma Düşüncesi	Olumlu	Kendi işimin patronu olmak üzere çalışmak isterim.	124	3,57	0,8329	0,423	0,736
		Kırsal bir turizm işletmesinde yönetici olarak çalışmak isterim.	66	3,67	0,6444		
		Kırsal bir turizm işletmesinde işgören olarak çalışmak isterim.	25	3,67	0,5863		
		Kırsal bir turizm işletmesinde çalışmayı istemem.	41	3,55	0,6199		
	Olumsuz	Kendi işimin patronu olmak üzere çalışmak isterim.	124	3,31	0,8860	8,051	0,000*
		Kırsal bir turizm işletmesinde yönetici olarak çalışmak isterim.	66	2,68	0,8332		
		Kırsal bir turizm işletmesinde işgören olarak çalışmak isterim.	25	3,30	0,7418		
		Kırsal bir turizm işletmesinde çalışmayı istemem.	41	3,08	0,9508		

p<0,05

Tablo 12. Olumsuz Bakış Açılırları Göre Kırsal Turizmde Çalışma Düşüncelerine İlişkin Tukey Testi Sonuçları

Olumsuz	Kendi işimin patronu olmak üzere çalışmak isterim	Kırsal bir turizm işletmesinde yönetici olarak çalışmak isterim	Kırsal bir turizm işletmesinde işgören olarak çalışmak isterim	Kırsal bir turizm işletmesinde çalışmayı istemem.
Kendi işimin patronu olmak üzere çalışmak isterim	-	*	-	-
Kırsal bir turizm işletmesinde yönetici olarak çalışmak isterim	*	-	*	-
Kırsal bir turizm işletmesinde işgören olarak çalışmak isterim	-	*	-	-
Kırsal bir turizm işletmesinde çalışmayı istemem.	-	-	-	-

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Kırsal alanları sadece tarımsal üretime ait yerler olarak görme fikrinin değiştiği ve diğer ekonomik faaliyetlerle çeşitlendirilmesinin öngörüldüğü (DPT, 2006: 10) bir süreçte turizmin kırsal alanlarda ekonomik bir faaliyet ve sosyal gelişim aracı olarak kullanılabilmesi için tüm kişi ve kurumların desteği gereklidir. Özellikle de turizm eğitim kurumları bu gelişimde öncü rol oynayabilirler. Özellikle kendi bölgesinde kendi yerel turizmini yaratmak için çabalayan her kırsal toplumda turizm eğitimi alan öğrenciler bölgelerinin gelişiminde önemli bir fırsat olarak görülebilir.

Araştırma sonuçlarına göre, lisans ve önlisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrenciler kendi işlerinin patronu olmak koşulu (%48,4) ile kırsal bölgelerde turizm faaliyetlerine katılabileceklerini beyan etmişlerdir. Bu bağlamda turizm eğitimi alan öğrencilerin alternatif turizm türlerine teşvik edilmesi ve bu turizm türlerine yönelik eğitimler verilmesi önem arz etmektedir.

Lisans ve önlisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrenciler, kırsal turizmi ilk beş sırada olmak üzere dinlenme, stresten uzaklaşma, heyecan, eğlence ve farklı yaşam tarzlarını öğrenme olarak algılamaktadırlar. Ayrıca, kırsal turizmde ilk üç sırada olmak üzere; yürüyüş, spor aktivitelerine ve balık avlama faaliyetlerine katılmayı arzulamaktadırlar. Bu sonuçlar, gençlerin kırsal alanları önemli bir çekicilik unsuru olarak gördükleri ve benimsedikleri şeklinde yorumlanabilir.

Lisans ve önlisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin, kırsal turizme yönelik bakış açıları olumlu ve olumsuz olmak üzere iki kategoride toplanmaktadır. Öğrenciler, kırsal turizmin olumlu etkilerinde, yeni turizm işletmeleri ile yerel ekonominin canlanacağına, çeşitleneceğine ve kırsal turizm aracılığı ile yerel halkın kültür ve çevreyi potansiyel bir kaynak olarak kullanılabileceğine inanmaktadırlar. Bununla birlikte olumsuz etki olarak, kırsal bölgelerde emlak fiyatlarının artacağı ve dışarıdan gelen zengin girişimciler tarafından kırsal bölgelerin sömürülmesi yönünde kaygı

taşımaktadır. Bu bağlamda kırsal turizm gelişimi öngörülen bölgelerde turizm paydaşlarını bilgilendirecek sosyolojik araştırmalar yapılması oldukça önem arz etmektedir.

Araştırmada, turizm eğitimi alan öğrencilerin kırsal turizme yönelik olumlu ve olumsuz bakış açılarının ortaya konulmasında “kısmen katılıyorum” cevabının çoğunlukta olması göze çarpan diğer önemli bir unsurdur. Bu durum öğrencilerin alternatif turizm türleri konusunda yeterli bilgi düzeyine sahip olmadıklarını göstermektedir. Turizm eğitim kurumlarında alternatif turizm türlerinin gelişimine yönelik dersler, öğrencilerin bu turizm türlerine yönlendirilmesinde etkili olabilir.

Araştırmada öne çıkan bulgularından bir tanesi de bay ve bayan öğrenciler arasında kırsal turizmin olumsuz etkileri üzerinde farklılıkların çıkmasıdır. Bay öğrenciler bayan öğrencilere göre kırsal turizmin ortaya çıkarabileceği olumsuzluklar konusunda daha çok kaygı taşımaktadırlar. Bu durum kırsal turizmin sürdürülebilirlik boyutunda bayanların daha iyi bilinçlendirilmesi gerektiği fikri ile açıklanabilir.

Araştırma bulgularında göze çarpan diğer bir unsurda öğrencilerin kırsal turizm sektöründe çalışma düşünceleri arasında çıkmıştır. Sektörde kendi işinin patronu olarak çalışmak isteyen öğrenciler, yönetici olarak çalışmak isteyen öğrencilere göre kırsal turizmin olumsuz etkileri konusunda kaygı taşımaktadırlar. Bu sonuç, yerel sahiplenimin kırsal turizmin gelişimi ve sürdürülebilirliği bakımından dikkat çekici bir unsurdur.

Kırsal turizm gelişiminde öngörülen faaliyetlerden bir tanesi de eğitim faaliyetleridir. Eğitim faaliyetleri kapsamında turizm eğitim kurumlarına yönelik çalışmalar, sektörün öğrenciler tarafından daha yakinen tanınmasına ve bilinçli bireyler yetişmesinde öncülük edebilir. Bu kapsamda değişik zamanlarda yapılacak sosyolojik araştırmalar ile kırsal turizmde; mevcut durumun tespiti, gereken önlemlerin alınması ve öğrencilerin kırsal turizm konusunda bilinçlenmesine katkı sağlayabilecektir.

KAYNAKLAR

- Akça, H., Sayılı, M. ve Esengün, K. (2004), "Türkiye'de kırsal kalkınma modelleri arayışında kırsal turizm yaklaşımı önerisi," *Üçüncü Sektör Kooperatifçilik Dergisi*, (145), 1-13.
- Alexander, N. and McKenna, A. (1998), "Rural tourism in the heart of England," *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 10(5), 203-207.
- Bal, H. (1995), *Turizmin Kırsal Toplumda Aile İçi İlişkilere Etkisi (Antalya'nın Üç Köyünde Karşılaştırmalı Bir Araştırma)*. İstanbul: Doğa-İnsan Yayınları 1.
- Cai, L. A. and Li, M. (2009), "Distance-segmented rural tourists," *Journal of Travel & Tourism Marketing*, (26), 751-761.
- DPT (2006), *Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi*. Ankara: DPT Yayınları.
- Emir, O. Pelit, E. ve Arslan, S. (2010), "Turizm alanında önlisans eğitimi alan öğrencilerin staj öncesi ve sonrası görüşlerinin karşılaştırılması: Afyon Kocatepe Üniversitesi örneği," *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(33), 141-165.
- George, E. W., Mair, H and Reid, D. G. (2009), *Rural Tourism Development Localism and Cultural Change*. Bristol-Buffalo-Toronto: Channel View Publications.
- Gürkan, Ç., Dönmez, D. ve Küçükaltan, D. (2010), "Turizm alanında eğitim gören öğrencilerin kariyer hedefleri: Önlisans öğrencileri üzerine bir araştırma," O. E. Çolakoğlu (Editör). *11. Ulusal Turizm Kongresi Bildiri Kitabı*. (s.351-363). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Holland, J., Burian, M. and Dixey, L. (2003), "Tourism in poor rural areas," *PPT Working Paper*, (12), January, 1-36.
- Knowd, I. (2001), "Rural tourism: Panacea and paradox," Web: <http://www.hsc.csu.edu.au/geography/activity/local/tourism/FRURALTO.pdf> adresinden 12 Şubat 2011'de alınmıştır.
- Kastenholz, E., Davis, D. and Paul, G. (1999), "Segmenting tourism in rural areas: The case of North and Central Portugal," *Journal of Travel Research*, (37), 353-363.
- Kızılırmak, İ. (2000), "Meslek yüksek okulları turizm ve otelcilik programlarının günümüz turizm sektörünün beklentileri doğrultusunda değerlendirilmesi," *Milli Eğitim Dergisi*, (147), 54-60.
- Kokranikal, J. J. and Baum, T. (2002), "Human resources development for tourism in rural communities: A case study of Kerala," *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, (7) 2, 64-76.
- Lane, B. (1994), "What is rural tourism?" *Journal of Sustainable Tourism*, 2(1-2), 7-21.
- Lesley, R. (2001), *Rural Tourism and Recreation: Principles and Practice*. Cambridge: CABI Publishing.
- Lee, C., Green, R. T., (1990), "Cross-Cultural Examination of the Fishbein Behavioral Intentions Model," *Journal of International Business Studies*, 21(2), 289-305.
- Momsen, J. H. (2000), *Encyclopedia of Tourism*. J. Jafari (Ed.), London, GBR: Routledge.
- Olalı, H. ve Timur, A. (1988), *Turizm Ekonomisi*. İzmir: Ofis Ticaret Matbaacılık San. Ltd. Şti.
- Olçay, A. ve Çelik, Z. (2010), "Turizm ve otel işletmeciliği programında öğrenim gören öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algıları," *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 279-301.
- Oppermann, M. (1996), "Rural tourism in Southern Germany," *Annals of Tourism Research*, 23(1), 86-102.
- Park, D. B. and Yoon, Y. S. (2009), "Segmentation by motivation in rural tourism: A Korean case study," *Tourism Management*, (30), 99-108.
- Pelit, E. ve Güçer, E. (2006), "Turizm alanında öğretmenlik eğitimi alan öğrencilerin turizm işletmelerinde yaptıkları stajları değerlendirmeleri üzerine bir araştırma," *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 139-168.
- Ribeiro, M. and Marques, C. (2002), "Rural Tourism and the development of less favoured areas-between rhetoric and practice," *International Journal of Tourism Research*, (4), 211-220.
- Roya-Vela, M. (2009), "Rural-cultural excursion conceptualization: A local tourism marketing management model based on tourist destination image measurement," *Tourism Management*, (30), 419-428.
- Sezgin, O. M. (2001), *Genel Turizm ve Turizm Mevzuatı*, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Soykan, F. (2003), "Kırsal Turizm ve Türkiye Turizmi İçin Önemi," *Ege Coğrafya Dergisi*, (12), 1-11.
- Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı (2008,). *Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Programı (IPARD 2007-2013)*, Ankara: Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Yayınları.
- Torre, G. M. V. and Gutiérrez, E. A. (2008), *The demand of rural tourism in a natural park in Southern Spain*. In: P.M. Burns and M. Novelli (Eds.), *Tourism Development: Growth, Myths and Inequalities*. (p.113-125). London: CAB International.
- Ünlüönen, K. (2004), "Turizm işletmeciliği öğretmenlik programlarının öğrenci beklentileri ve algılamaları açısından karşılaştırılması (1988-1999 ve 2003-2004 öğretim yılları)," *Ticaret ve Turizm Fakültesi Dergisi*, (1), 108-130.
- Van Der Ploeg, J. D., Renting, H., Brunori, G., Knickel, K., Mannion, J., Marsden, T., Roest, K., Guzmán, E. S. and Ventura, F. (2000), "Rural development: From practices and policies towards theory," *Sociologia Ruralis*, 40 (4), 391-408.
- Wang, Y. A and Pfister, R. E. (2008), "Residents' attitudes toward tourism and perceived personal benefits in a rural community," *Journal of Travel Research*, (47), 84-93.
- <http://www.sillignakis.com>
(Son Erişim Tarihi: 10.09.2011)